C/2026/902

11.2.2026

Objava zahtevka za registracijo imena v skladu s členom 50(2), točka (a), Uredbe (EU) št. 1151/2012 Evropskega parlamenta in Sveta o shemah kakovosti kmetijskih proizvodov in živil

(C/2026/902)

V treh mesecih od datuma te objave lahko organi države članice ali tretje države oziroma fizične ali pravne osebe s pravnim interesom in sedežem ali prebivališčem v tretji državi vložijo ugovor pri Komisiji v skladu s členom 17 Uredbe (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta ([1]).

ENOTNI DOKUMENT

„Äpplen från Äppledalen“

EU št.: PGI-SE-02969 – 21. junij 2023

ZOP ( ) ZGO (X)

1. **Ime [ZOP ali ZGO]**

„Äpplen från Äppledalen“

2. **Država članica ali tretja država**

Švedska

3. **Opis kmetijskega proizvoda ali živila**

3.1 *Vrsta proizvoda*

Skupina 1.6 Sadje, zelenjava in žita, sveži ali predelani

Oznaka kombinirane nomenklature

0808 10 – Jabolka

3.2 *Opis proizvoda, za katerega se uporablja ime iz točke 1*

Zaščitena označba „Äpplen från Äppledalen“ se nanaša na jabolka (*Malus domestica* Borkh.) naslednjih sort: discovery, elise, gravensteiner, ingrid-marie, rubinola in santana, ki se gojijo v Äppledalnu.

Jabolka, ki se tržijo pod zaščiteno označbo „Äpplen från Äppledalen“, morajo izpolnjevati trgovinske standarde za jabolka razreda 1 in imeti značilnosti zadevne sorte.

Fizikalne značilnosti

Velikost:

premer 55–85 mm.

([1]) Uredba (EU) 2024/1143 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o geografskih označbah za vino, žgane pijače in kmetijske proizvode ter zajamčenih tradicionalnih posebnostih in neobveznih navedbah kakovosti za kmetijske proizvode, spremembi uredb (EU) št. 1308/2013, (EU) 2019/787 in (EU) 2019/1753 ter razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1151/2012 (UL L, 2024/1143, 23.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1143/oj).

Oblika:

Sorta	Oblika
Discovery	Srednje veliko jabolko v obliki sploščene krogle brez izrazitih reber. Obod je okrogel.
Elise	Veliko, stožčasto/široko sploščeno jabolko z nizkimi grebeni okoli čaše, ki se nadaljujejo v mehka rebra po celotnem plodu. Obod je skoraj okrogel in rahlo oglat.
Gravensteiner	Veliko jabolko zelo različnih oblik. Izrazite izbokline okoli čašne jamice, ki se kot rebra nadaljujejo čez plod do pecljeve jamice. Obod je oglat.
Ingrid-Marie	Srednje veliko jabolko v obliki sploščene krogle brez reber.
Rubinola	Srednje veliko zaobljeno jabolko v obliki sploščene krogle/rahlo stožčasto, z nizkimi, širokimi rebri, ki se lahko raztezajo po delu plodu. Obod je okrogel/rahlo oglat.
Santana	Srednje veliko, stožčasto zaobljeno jabolko z izrazitimi, pogosto širokimi rebri, ki segajo čez celoten plod. Rebra so lahko nekoliko nesimetrična, pri čemer je ena stran višja od druge. To prispeva k značilni obliki plodu.

Lupina:

Sorta	Lastnost
Discovery	Mat/rahlo sijoča koža srednje debeline, ki dobro prenaša rokovanje. Zelenkasto rumena/rumena osnovna barva. Sončna stran ali večina plodu je svetlo rdeče barve, ki je enakomerna do rahlo progasta. Lise na koži so majhne, z zeleno osnovno barvo in svetlo obarvanostjo.
Elise	Srednje debela, rahlo sijoča, nekoliko trpka. Površina je lahko mrežava. Nežen, prijeten vonj. Zelenkasto rumena/rumena osnovna barva. Večina plodu ima enotno ali rahlo progasto rjavo-rdečo barvo.
Gravensteiner	Tanka, sijoča, rumena osnovna barva z ognjeno, progasto, malinasto rožnato barvo na sončni strani.
Ingrid-Marie	Srednje debela, mat, z dobro aromo. Ob obiranju ima zelenkasto rumeno osnovno barvo, ko dozori, pa postane rumena. Večina plodu je prekrita z enakomerno temno rdečo barvo z modrikastim sijajem.
Rubinola	Srednje debela, rahlo sijoča. Močan, prijeten vonj. Ob obiranju ima bledo zelenkasto rumeno osnovno barvo, ko dozori, pa postane rumena. Večina jabolka ima goste rdeče proge in lise.
Santana	Debela, rahlo sijoča. Ob shranjevanju postane mastna. Lahko je rahlo trpka in ima rjasta znamenja. Močan, prijeten vonj. Zelenkasto rumena/rumena osnovna barva. Večina plodu ima enotno toplo rdečo obarvanost z rahlimi sledmi temnejših rdečih prog. Lise na koži so zelenkasto sive barve.

Meso:

Sorta	Lastnost
Discovery	Smetanasto bel, včasih rožnat. Hrustljav, sočen. Porjavi počasi.
Elise	Bledo rumen, čvrst in nato hrustljav, sočen. Porjavi rahlo ali pa sploh ne.
Gravensteiner	Smetanasto bel z rumenimi progami. Hrustljav in sočen.
Ingrid-Marie	Smetanasto bel z bolj rumenkastim odtenkom na sončni strani, čvrst in nato hrustljav, sočen in sladek. Dober vonj. Porjavi počasi.
Rubinola	Rumen, čvrst, sočen. Sploh ne porjavi.
Santana	Rumen, čvrst in nato hrustljav. Zelo sočen. Skoraj nič ne porjavi.

Čvrstost:

Sorta	Čvrstost ob obiranju (kg/cm²)
Discovery	6,8–8,5
Elise	7,5–9,5
Gravensteiner	7,2–8,2
Ingrid-Marie	7,0–9,4
Rubinola	7,0–8,5
Santana	6,5–7,8

Kemijske značilnosti

Sorta	Titrabilna kislost (g/liter)	Sladkost (° Brixa)
Discovery	5,0–6,5	9,7–11,3
Elise	7,4–8,7	8,5–10,3
Gravensteiner	8,0–9,5	8,5–10,5
Ingrid-Marie	6,0–7,5	12,6–13,9
Rubinola	7,0–8,4	13,0–14,5
Santana	6,6–7,8	12,0–13,2

Organoleptične značilnosti

Sorta	Okus/vonj
Discovery	Bogat vonj. Sladek in povprečno kisel. Okus po jagodah in divjih jagodah. Hladne noči v biosfernem območju okrepijo svežino okusa in poudarijo note jagodičja, medtem ko sončni dnevi prispevajo k privlačnim spremembam barve kože in močnemu prehajanju barve v meso plodu.
Elise	Sladek, precej kisel. Dober vonj. Okus po hruški in medu. Ta sorta uspeva v stabilnem podnebju biosfernega območja. Zaradi blage jeseni in uravnavanja temperature, ki ga omogoča jezero Vättern, plodovi zorijo počasi in razvijejo kompleksno ravnotežje med sladkostjo in kislostjo. Podaljšano obdobje zorenja omogoča, da se hruškasta aroma te sorte v celoti razvije, hkrati pa plodovom daje sočnost in obstojnost.

Sorta	Okus/vonj
Gravensteiner	Močno aromatičen s svežo kislostjo in dolgim pookusom. Okus po pomarančah in rdečem jagodičju. Dobro odcedna, z minerali bogata pobočja pokrajine Östra Vätterbranterna krepijo močno aromo in dodajo pridih taninov, zaradi česar je ta sorta edinstvena značilnost tega pridelovalnega območja. Edinstvena mikroklima območja v bližini jezera Vättern ščiti plodove pred zgodnjo spomladansko zmrzaljo, kar ugodno vpliva na občutljivo dobo cvetenja sorte gravensteiner ter pripomore k zanesljivim letinam visoke kakovosti.
Ingrid-Marie	Intenzivno aromatičen, z okusom po mandarinah, slivah in nektarinah. Začimben z notami cimeta. Srednja kislost, močna sladkost. Temno rdeča koža z modrikastimi odsevi te sorte se v pokrajini Östra Vätterbranterna v celoti razvije zaradi hladnih noči, ki spodbujajo nastanek antocianinov (pigmentov).
Rubinola	Sladek z visoko kislostjo. Okus tropskega sadja, ananasa in pasijonke. Rubinola zlasti dobro uspeva v pokrajini Östra Vätterbranterna zaradi dolge rastne dobe na območju, s hladnimi nočmi in številnimi urami sončne svetlobe, ki pripomorejo k razvoju kompleksnih okusov. Podtalje, bogato z minerali, ima pomembno vlogo pri ustvarjanju edinstvene arome rubinole in njenega ravnotežja med kislostjo in sladkostjo. Njena kompaktna koža, ki se je razvila v tej mikroklimi, jo ščiti pred poškodbami in ohranja sočno do porabe.
Santana	Sladek, rahla nota vinske kisline. Dober vonj z noto sladkega grozdja. Dolge tople poletne noči in hladne jesenske noči upočasnjujejo dihanje plodov, s čimer se ohranja njegova kislost in ustvarja svež, izrazit okus.

3.3 *Krma (samo za proizvode živalskega izvora) in surovine (samo za predelane proizvode)*

—

3.4 *Posebne faze proizvodnje, ki jih je treba izvajati na opredeljenem geografskem območju*

Vse faze od gojenja do obiranja jabolk „Äpplen från Äppledalen“ morajo potekati na opredeljenem geografskem območju, opisanem v točki 4.

3.5 *Posebna pravila za rezanje, ribanje, pakiranje itn. proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

Za ohranitev značilnosti jabolk „Äpplen från Äppledalen“ od obiranja do distribucije in za zagotovitev sledljivosti je treba jabolka hraniti v hladilnici in pakirati znotraj območja proizvodnje, opisanega v točki 4.

3.6 *Posebna pravila za označevanje proizvoda, za katerega se uporablja registrirano ime*

—

4. Jedrnata opredelitev geografskega območja

Območje proizvodnje jabolk „Äpplen från Äppledalen“ je na zahodu omejeno s cesto E4 (glede na cestno ureditev januarja 2022), na severu s črto, ki poteka od jugozahodnega vogala naravnega rezervata Säbybranten (N 6416248 E 457528) do Tolarpa (N 6418496 E 461312) (SWEREF 99), na vzhodu s črto, ki poteka od Tolarpa do Ulvenstorpa (N 6412592 E 464296), in na jugu s črto, ki poteka od Ulvenstorpa do Brunnstorpa (viadukt pod E4; N 6409081 E 456692).

5. Povezava z geografskim območjem

Zahtevek za registracijo ZGO „Äpplen från Äppledalen“ temelji na povezavi med značilnostmi proizvoda in geografskim območjem.

Posebne značilnosti proizvoda

Jabolka „Äpplen från Äppledalen“ odlikuje intenzivna barva ter izrazita sadna kislina, uravnotežena z dobro umerjeno sladkostjo.

Jabolka „Äpplen från Äppledalen“ imajo tanjšo lupino kot podobna jabolka, pridelana južneje v Evropi. Ročno ravnanje z jabolki „Äpplen från Äppledalen“ preprečuje, da se jabolka med obiranjem, shranjevanjem in pakiranjem kljub tanjši lupini poškodujejo.

Zaradi lastnih pakirnih centrov in bližine veletrgovca so jabolka „Äpplen från Äppledalen“ sočna, ko pridejo do kupca.

Za razliko od jabolk, uvoženih ali vnesenih od drugod, jabolka „Äpplen från Äppledalen“ po obiranju niso voskana ali kemično obdelana.

Povezava

Značilnosti jabolk „Äpplen från Äppledalen“ so odvisne od posebnih naravnih razmer v Äppledalnu ter znanja pridelovalcev o tem, kako te razmere najbolje izkoristiti pri gojenju jabolk.

Äppledalen prečka biosferni rezervat Östra Vätterbranterna *(https://ostravatterbranterna.se)* od severovzhoda proti jugozahodu. Dolina se spušča od najvišje točke na severovzhodu do jezera Vättern, petega največjega jezera v Evropi. Geografska lega, talne razmere (glina, pesek, ledeniški rečni sediment in morena s pasovi bazičnega gabra, bogatega s hranili, ki se zlahka drobi) v Äppledalnu in bližina jezera Vättern ustvarjajo pokrajino z mozaikom majhnih pridelovalnih območij, ki ustvarjajo dobre življenjske razmere za divje opraševalce in odlične razmere za pridelavo jabolk s posebnimi značilnostmi jabolk „Äpplen från Äppledalen“.

Severna lega Äppeldalna pomeni veliko ur intenzivne sončne svetlobe v rastni dobi, povprečna dnevna temperatura pa se giblje od nekaj več kot 25 °C podnevi do približno 5 °C ponoči. Severna lega pomeni tudi manj napadov škodljivcev (gliv in žuželk), kar zmanjšuje potrebo po uporabi fitofarmacevtskih sredstev.

Bližina velikega jezera Vättern pomeni, da se jugozahodni vetrovi, ki pihajo od jezera v Äppeldalen, ohladijo, s čimer se upočasni začetek cvetenja jablan prav v času, ko obstaja veliko tveganje za poškodbe cvetov zaradi zmrzali. Jeseni jugozahodne vetrove segreva topla voda jezera Vättern, kar zmanjšuje tveganje hude nočne zmrzali in podaljšuje fazo zorenja jabolk „Äpplen från Äppledalen“ v obdobju leta, ko je razlika med dnevnimi in nočnimi temperaturami največja.

Vse te ure sončne svetlobe, močna svetloba, dolgo obdobje zorenja in veliko nihanje temperature čez dan dajejo jabolkom „Äpplen från Äppledalen“ intenzivno barvo, izrazite sadne kisline in uravnoteženo sladkost ter tanjšo lupino, kot jo imajo iste sorte, gojene južneje.

Na primer, dolge tople in hladne jesenske noči v pokrajini Östra Vätterbranterna upočasnjujejo dihanje sadja, s čimer se ohranja kislost sorte santana in ustvarja svež, izrazit okus. Dobro odcedna, z minerali bogata pobočja pokrajine Östra Vätterbranterna krepijo močno aromo in dodajo pridih taninov, zaradi česar je sorta gravensteiner edinstvena značilnost tega pridelovalnega območja.

Temno rdeča koža z modrikastimi odsevi sorte ingrid-marie se lahko v pokrajini Östra Vätterbranterna v celoti razvije zaradi hladnih noči, ki spodbujajo nastanek antocianinov (pigmentov).

Značilnosti proizvoda „Äpplen från Äppledalen“ so odvisne od znanja pridelovalcev o lokalnih razmerah v mozaiku majhnih pridelovalnih območij v Äppeldalnu ter o posebnih zahtevah posamezne sorte glede pogojev gojenja, podnebja in tal. To znanje je podlaga za izbiro kraja gojenja za vsako posamezno sorto in način oskrbe rastlin.

Pridelava jabolk „Äpplen från Äppledalen“ je podnebno certificirana *(IP Sigill, sadje in zelenjava)*, zato veljajo stroga pravila o gnojenju, namakanju in uporabi fitofarmacevtskih sredstev. Pridelovalci morajo z analizo tal dokazati, da je potrebno gnojenje, prilagojeno pričakovani velikosti pridelka. Podobno morajo pridelovalci z vzorčenjem analizirati prisotnost in količino škodljivih žuželk, da dokažejo potrebo po zatiranju škodljivcev.

Način obrezovanja dreves in obseg zalivanja z vodo iz jezera Vättern med sezono se določi glede na zahteve posamezne sorte jabolk in lokalne razmere.

Za dosego največjega pridelka jabolk z lastnostmi, značilnimi za „Äpplen från Äppledalen“, pridelovalci varujejo divje opraševalce, prisotne na območjih gojenja, z ohranjanjem biotske raznovrstnosti in postavljanjem hotelov za žuželke.

Za jabolka s tanko kožo je potrebno ročno ravnanje od obiranja do pakiranja. Da se ohranijo značilnosti jabolk „Äpplen från Äppledalen“, se jabolka obirajo ročno in shranjujejo v skladišču z zelo nizko vsebnostjo kisika, dokler se ne ročno pakirajo za dostavo strankam. Skladiščenje na hladnem in pakiranje zagotavljata, da je mogoče končnemu kupcu dostaviti sočna jabolka z lastnostmi, značilnimi za jabolka „Äpplen från Äppledalen“.

Sklic na objavo specifikacije proizvoda

https://www.livsmedelsverket.se/4aa000/globalassets/foretag-regler-kontroll/livsmedelsinformation-markning-halsopastaenden/skyddade-beteckningar/ansokan-om-skyddad-beteckning---applen-fran-appledalen_251022.pdf